

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. rugsėjo 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski (kolegijos pirmininkas), Egidijos Tamošiūnienės ir Agnės Tikniūtės, susipažinusi su 2023 m. rugsėjo 6 d. paduotu **ieškovo M. B.** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 6 d. sprendimo peržiūrėjimo

nustatė:

Vilniaus miesto apylinkės teismas 2023 m. vasario 13 d. sprendimu atmetė ieškovo M. B. ieškinį dėl atleidimo iš darbo pripažinti neteisėtu ir gražinimo ieškovo dirbti į buvusias pareigas, taip pat priteisimo ieškovui iš atsakovės vidutinio darbo užmokesčio už priverstinės pravaikštos laiką ir 5000 Eur neturtinės žalos atlyginimo.

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. birželio 6 d. sprendimu panaikino Vilniaus miesto apylinkės teismo 2023 m. vasario 13 d. sprendimą ir priėmė naują sprendimą – ieškovo M. B. ieškinio reikalavimus tenkinti. Teismas nusprendė pripažinti, kad atsakovė UAB „LTG Link“ 2018 m. birželio 29 d. darbo sutartį su ieškovu pagal Darbo kodekso (DK) 168 straipsnio 3 dalį nutraukė neteisėtai; negražinti ieškovo į darbą; darbo sutartį laikyti nutraukta nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos; priteisti ieškovui iš atsakovės 19 990,24 Eur (neatskaičius mokesčių) vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš darbo dienos iki šio teismo sprendimo priėmimo dienos; priteisti ieškovui iš atsakovės 97,04 Eur (neatskaičius mokesčių) už kiekvieną darbo dieną iki visiško sprendimo įvykdymo, taikant 5 darbo dienų savaitę, bet ne ilgiau kaip už metus (skačiuojant nuo atleidimo dienos 2022 m. rugpjūčio 11 d.).

Apeliacinės instancijos teismas sprendime įvertino, kad byloje atsakovei nurodžius, kad ieškovo pareigybė (darbo vieta) panaikinta dėl atsakovės atliktų darbo organizavimo pertvarkymų, taip pat atsižvelgiant į tai, kad šiuo pagrindu atsakovė nuosekliai procesiniuose dokumentuose išreiškė prašymą negražinti ieškovo į buvusį darbą, apeliacinės instancijos teismas nusprendė, jog yra pagrindas taikyti DK 218 straipsnio 4 dalyje ieškovo teisių gynimo būdą, t. y. negražinti ieškovo į darbą, o priteisti vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką.

Kasaciniu skundu ieškovas M. B. prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 6 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą: ieškovo gražinti dirbti į buvusias arba analogiškas pareigas; priteisti ieškovui iš atsakovės vidutinį darbo užmokestį už neapmokėtos priverstinės pravaikštos laiką; priteisti ieškovui iš atsakovės 5000 Eur neturtinės žalos atlyginimą; negražinant į darbą priteisti ieškovui iš atsakovės pagal DK 218 straipsnio 4 dalies nuostatas priklausančią kompensaciją.

Ieškovo kasacinis skundas grindžiamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskausdintose sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovo kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Apeliacinės instancijos teismo sprendimas negražinti ieškovo į buvusį darbą ir taikyti DK 218 straipsnio 4 dalyje ieškovo teisių gynimo būdą pažeidžia DK 168 straipsnio 3 dalies nuostatą, kad darbuotojų atstovavimą įgyvendinantys asmenys laikotarpiu, kuriam jie išrinkti, ir šešis mėnesius po jų kadencijos pabaigos negali būti atleisti iš darbo darbdavio iniciatyva ar darbdavio valia ir jų būtiniosios darbo sutarties sąlygos negali būti pablogintos, palyginti su ankstesnėmis jų būtinosiomis darbo sutarties sąlygomis ar palyginti su kitų tos pačios kategorijos darbuotojų būtinosiomis darbo sutarties sąlygomis, be Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus įgalioto Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus, kuriam priklausančioje teritorijoje yra darbdavio darbovietė, vadovo sutikimo. Darbo sutartis su darbuotojų atstovavimą įgyvendinančiais asmenimis negali būti nutraukta tol, kol vyksta darbo ginčas.
2. Apeliacinės instancijos teismas sprendimu pažeidė DK 31 straipsnio 3 dalies, 59 straipsnio 2 dalies nuostatas, kad pranešimas valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai apie darbdavio daromus darbo ar kitų teisės normų pažeidimus, taip pat informacijos apie pažeidimą pateikimas Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka ar kreipimasis į darbo ginčus nagrinėjantį organą dėl pažeistų teisių ar interesų gynybos negali būti laikomi veiksmais, pažeidžiančiais darbdavio turinius ar neturtinius interesus. Darbo sutartis šio straipsnio pagrindu negali būti nutraukta dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo Pranešėjų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka, dalyvavimo byloje prieš darbdavį, kaltinamą teisės pažeidimais. Pagal Pranešėjų apsaugos įstatymo 10 straipsnio 1 dalies nuostatą, prieš asmenį, pateikusi informaciją apie pažeidimą, dėl tokios informacijos pateikimo nuo šios informacijos pateikimo dienos draudžiama imtis neigiamo poveikio priemonių: atleisti jį iš darbo ar tarnybos. Ieškovo visi teikti pareiškimai buvo teikiami vadovaujantis darbdavio (atsakovo) nustatytais tvarkomis, atkreipė savo tiesioginių vadovų dėmesį dėl veikloje darbo sąlygų trūkumų, kai kurių vadovų netinkamo elgesio ir etikos, dėl darbuotojų netinkamo darbo organizavimo, dėl darbuotojų ir keičiamų

saugumo, techninių sprendimų. Atsakovės vadovai atsiliepdavo ir pripažindavo, kad ieškovo išdėstytos pastabos yra tinkamos ir pagrįstos, ir į jas atsižvelgiama, jokių netinkamo elgesio ieškovo pareiškimuose neįžvelgdavo ir pastabų dėl to nepateikdavo. Priešiškos darbdavio reakcijos ieškovas sulaukė jam 2022 m. kovo- balandžio mėn. įgarsinus darbdavio veikloje galimai vykstančius įstatymų reikalavimus neatitinkančių pirkinių ir fiktyvių apmokėjimų atvejus. Ieškovo manymu, nėra faktiškai jokio pagrindo atleisti jį iš darbo.

3. Apeliacinės instancijos teismas neatsižvelgė į tai, kad iki šiol vyksta darbo ginčas dėl Valstybinės darbo inspekcijos (VDI) sprendimo. Toje byloje pirmosios instancijos teismo sprendimas yra apskųstas apeliacine tvarka Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui (administracinės bylos Nr. eA-1103-556/2023), tačiau galutinis sprendimas byloje nėra priimtas. Ieškovo ir jo atstovų manymu, kasaciniu skundu skundžiamas apeliacinės instancijos teismo sprendimas, kol dar vyksta ginčas teisme ir nėra įsiteisėjusio teismo sprendimo dėl VDI duoto sutikimo nutraukti darbo sutartį su ieškovu, pažeidžia imperatyvią procedūrinę DK nuostatą, draudžiančią nutraukti darbo sutartį su darbuotojų atstovavimą įgyvendinančiais asmenimis tol, kol vyksta darbo ginčas.
4. Apeliacinės instancijos teismas buvo suklaidintas atsakovės atsiliepime pateiktais teiginiais, nes pastaraisiais metais faktiškai jokių esminių technologinių pasikeitimų atsakovo gamyboje neįvyko, ieškovo padalinys iš esmės vykdo tas pačias funkcijas. Įvykę administraciniai-struktūriniai buvusio padalinio ir pareigų pavadinimų pakeitimai yra neesminiai ir yra įvykę to paties gamybinio riedmenų priežiūros (remonto) padalinio viduje. Atsakovė nuolat teikia skelbimus, kad ieško darbuotojų į ieškovo eitas analogiškas pareigas.
5. Ieškovas teigia, kad jis nepagrįstai negrąžintas į eitą darbą, jam nepriteistas neturtinės žalos atlyginimas; teismas neatsižvelgė į ieškovo patirtą dvasinį skausmą, jo amžių, profesiją, 24 metus dirbtą darbą.
6. Apeliacinės instancijos teismas sprendime klaidingai supainiojo priteistas ieškovui atleidimo iš darbo išmokas su DK 218 straipsnio 4 dalyje numatyta kompensacija neteisėtai atleisto darbuotojo negrąžinimo į darbą atveju.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Egidija Tamošiūnienė

Agnė Tikniūtė